

Verenigingsnieuws

Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

Nr. 32 augustus 2019

Afscheid bestuurslid Ria de Swart – van Doornewaard

In het voorjaar van 2019 heeft Ria de Swart zich in de Algemene Ledenvergadering van 29 maart 2019 niet herkiesbaar gesteld, zoals ze haar medebestuurleden al te kennen had gegeven. Ria zat al in 2000 in de werkgroep Wolfgerus van Aemstel die in januari 2010 resulteerde in de oprichting van de Vereniging. Zij maakte vanaf het begin deel uit van het bestuur, zoals is vastgelegd in de slotverklaring in de statuten bij de notaris op 3 februari 2010.

Ria is al ook lang redactielid van *Speuren en Ontdekken*. Zij was en is een stuwende kracht bij de voorbereiding en verspreiding van ons blad en vertegenwoordigde vaak het bestuur bij overleg met de gemeente, bij festiviteiten, jubilea en begrafenissen van leden. Nieuwe leden werden door haar verwelkomd met een brief waarin ook plaats was voor een persoonlijke noot. De persoonlijke benadering, ook bij de verkoop en ledenwerving in onze kraam, gaf glans aan de Vereniging. Het bestuur realiseert zich dat - om met Steve Jobs te spreken - geweldige zaken nooit door één persoon worden gedaan, maar haar inbreng in het team van bestuursleden en andere activiteiten voor de Vereniging was grandioos. De Vereniging is haar daarvoor zeer dankbaar. Ria de Swart is echter niet echt weg. Zij blijft betrokken bij de redactie van *Speuren en Ontdekken* en de verspreiding van het blad in onze gemeente en in Amstelland.

Ria en haar man Hans (rechts) 14 december 2012, in het museum ter gelegenheid van het afscheid van ereid Nen Roeterdink

Ria in de bloemen bij het terugtreden uit het bestuur op 29 maart 2019

Ria op de Amstellanddag van 2 juni jongstleden

Enkele woorden van leden van het bestuur over Ria:

“Ria heb ik leren kennen als een bijzonder betrokken en enthousiast vrijwilliger die de kunst bezit om mensen het gevoel te geven dat ze welkom zijn. Hostmanship in optima forma”.

“Een vrouw van weinig woorden met vele en fantastische daden waarmee zij de historische vereniging groot heeft geholpen. Zij gaf niet alleen een gedegen invulling aan haar bestuurstaken, maar kende ook vele leden persoonlijk en leden kenden haar”.

“Als buurvrouw en daarna als bestuurslid heb ik Ria in en buiten de Vereniging ervaren als toegewijd en betrokken en altijd met grote inzet en nauwgezetheid bij haar vele bezigheden”.

“Ria, de stille kracht”.

“Ria, consciëntieus, onvermoeibaar, betrouwbaar, altijd op te rekenen, hartelijk, nooit is iets teveel, taalgevoelig, allemaal eigenschappen die noodzakelijk zijn om een onmisbare corrector te worden en te zijn”.

“Vriendelijk en bescheiden zat Ria bij de bestuursvergaderingen. Zonder stemverheffing. Dat was niet nodig. Er werd naar haar geluisterd. Wat Ria zei, deed er toe”.

Het bestuur zoekt ondersteuning op het gebied van internet, computers en sociale media, in het bijzonder bij het interactief maken van de website, omgang met computer gerelateerde problemen, digitalisering archief en installeren van sociale media. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Maarten Koning (06 11562200) of een e-mail sturen: wolfaems@xs4all.nl

Een nieuw bestuurslid stelt zich voor

“Graag stel ik mij voor bij een vereniging waarvan gezegd kan en mag worden dat het een ‘gezonde’ vereniging is. Mijn naam is Willem Stam, geboren, getogen en gehuwd in Werkendam. Daarnaast heb ik samen met mijn echtgenote Ella bijna 40 jaar in het Brabantse Gilze gewoond. Wij hebben twee zoons. Peter, de oudste woonachtig in Ouderkerk en Theo in Aalsmeer. Neem daarbij 3 kleinkinderen (en de 4e op komst) en u zult begrijpen waarom wij Hertog Jan van Brabant verruild hebben voor de Heren van Aemstel. Het historisch verleden en de geschiedenis van mijn woon- en leefomgeving hebben mij altijd geboeid. Reeds op jonge leeftijd was ik geïnteresseerd in genealogie en paleografie.

Willem Stam, nieuw bestuurslid van de Vereniging

Al heel snel kwam ik er achter dat ik niet alleen wilde genieten van alle vrij- en mogelijkheden die Ouderkerk aan de Amstel biedt, maar mij ook op enigerlei wijze verdienstelijk maken. Bij een zoektocht op internet was de website van de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel snel gevonden en mijn interesse gewekt. Nadat ik aan het bestuur had aangegeven dat ik meer wilde betekenen dan alleen het betalen van een bijdrage, kwam de verbinding snel tot stand en sedert de laatste jaarvergadering in Duivendrecht maak ik deel uit van het bestuur. Mijn ervaring tot op heden met de gemeente Ouder-Amstel in het algemeen en de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel in het bijzonder is heel positief. Ik heb al veel enthousiaste en actieve mensen ontmoet die zich met volle overgave inzetten voor het materieel en immaterieel cultureel erfgoed en daarnaast ook voor de leefbaarheid van de gemeente. Ik sluit mij daar graag bij aan en kijk uit naar een fijne samenwerking”.

Oud-Schrift voor alle leden

Ook tijdens één van de zeer warme zomeravonden was de Transcriptiegroep Oud-Schrift ten huize van Coba bijeen voor het lezen van Oudnederlandse geschriften. De werkgroep bestaat uit v.l.n.r.: Coba, Willem, Heleen, historica Aline, Alex, Peter en fotograaf Frans. Contact en verdere informatie: zie website onder Werkgroepen.

Boekaankondiging: Joodse inwoners Ouder-Amstel 1900-1950. Wanneer kwamen zij er wonen? En hoe ging het daarna met ze? Hoe liep het af?

De geschiedenis van de joden in Ouder-Amstel (Duivendrecht-Ouderkerk-Waver) is nog niet eerder beschreven. Er woonden al eeuwen joden in Ouderkerk. In de jaren dertig kwamen er veel joodse vluchtelingen uit Duitsland in Duivendrecht wonen en werken. In de oorlog waren er joodse onderduikers op verschillende plekken in de gemeente. Bijna alle joden werden in 1942 gedwongen naar Amsterdam te verhuizen. Velen kwamen om in concentratiekampen. Slechts enkelen overleefden en keerden terug.

Uit de beschrijving komt een indrukwekkend beeld naar voren van het verschrikkelijke lot dat een deel van de inwoners van Ouder-Amstel heeft getroffen. Schrijver Ruud P. Siekerman is historicus en redacteur van *Speuren en Ontdekken*, het Historisch Nieuwsblad van Ouder-Amstel

Na het voorwoord van de burgemeester van Ouder-Amstel en een inleiding en een verantwoording door de schrijver is het boek ingedeeld in drie fasen:

1. van 1900 tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog
2. tijdens de oorlog
3. na de bevrijding tot 1950

In de bijlagen: Adreslijst, Persoonsnamenregister, Onderwerpenregister, Bronnenlijst en een overzicht van onder andere meer anti-Joodse maatregelen door de Duitse bezetter.

De uitvoering: formaat 24cm hoog x 17cm breed, gebonden met stevig omslag, ca. 300 pagina's, heel veel afbeeldingen in kleur, waaronder unieke onbekende portretfoto's, foto's van straten en woningen, krantenberichten, enz. Veel woningen zijn speciaal voor deze uitgave gefotografeerd.

Uitgever is de Vereniging. De uitgave komt mede tot stand met subsidie van de Gemeente Ouder-Amstel, het Rabobank Coöperatief Fonds en de Stichting Aemstellant.

Bestel nu al via wolfaems@xs4all.nl

Prijs van het boek voor leden van Wolfgerus € 15,- ; niet-leden betalen tot 1 januari 2020 € 22,50, daarna € 29,90 (ex. eventuele verzendkosten).

Agenda

- Open Monumentendagen 7 en 8 september
- Bijeenkomst Zusterverenigingen 28 september in Aalsmeer
- Maand van de geschiedenis 1-31 oktober
- Nationale Archeologiedagen 11-13 oktober
- Najaarsvergadering Vereniging 21 november in Ouderkerk a/d Amstel

E-mail adres Wij verzoeken u om u nieuwe of gewijzigde e-mail adres aan ons door te geven, zodat wij u makkelijker en goedkoper kunnen informeren over verenigingsactiviteiten.

U kunt dit doen door een e-mail te sturen naar wolfaems@xs4all.nl. De mailadressen worden uitsluitend gebruikt voor verenigingsdoeleinden en niet beschikbaar gesteld aan derden.

Contributie 2020. Wat de penningmeester veel werk uit handen neemt, is automatische betaling van de contributie. U kunt de vereniging hiertoe machtigen door een e-mail te zenden aan wolfaems@xs4all.nl onder vermelding van uw naam, rekeningnummer en vermelding bedrag (€ 22,50 met ingang van 2020 of desgewenst meer) voor de jaarlijkse inning van de contributie.

Wenskaarten 2019

In voorgaande jaren hebben wij in het najaar steeds prachtige wenskaarten laten drukken. Een van de beroemdste Nederlandse schilders, Piet Mondriaan (1872-1944), vooral bekend van zijn kubistische schilderijen, schilderde in het begin van de twintigste eeuw nog veel figuratief, onder andere aan het Gein en in Duivendrecht: boerderijen, bomen, molens. Het Gemeentemuseum in Den Haag heeft van hem een grote collectie. De afbeelding die gekozen is voor de wenskaart van 2019, is een voormalige boerderij in Duivendrecht: Boerderij Weltevreden.

Piet Mondriaan [1872-1944], Boerderij Weltevreden, Duivendrecht, circa 1905. Gemeentemuseum Den Haag

Boerderij Weltevreden in de winter, begin 1923.

De boerderij lag, vanaf de Duivendrechtse brug gezien, aan de westkant van de

Rijksstraatweg. De boerderij komt al op zeventiende-eeuwse kaarten voor. Tot aan de afbraak in 1925 heeft Weltevreden zijn zeventiende-eeuws uiterlijk behouden.

De kaarten worden zoals gebruikelijk op twee manieren uitgevoerd:

- als ansichtkaart (met adresbedrukking op de achterkant)
- als dubbele gevouwen wenskaart met blanco binnenkant, formaat ca. 10,5cm x 15cm. De dubbele wenskaart is inclusief envelop.

Het zijn stevige kaarten op tenminste 300 gr/m² papier. De kosten zijn voor onze leden laag gehouden: de gevouwen wenskaart kost € 1,- en de ansichtkaart € 0,50. Niet-leden betalen € 1,50 respectievelijk € 0,80. De oplage wordt afgestemd op de door ons ontvangen bestellingen. Als u zeker wilt zijn van verkrijgbaarheid en levering, geef uw bestelling dan van tevoren op. Maak er gebruik van. Het is een eenmalige aanbieding.

Bestellingen kunnen tot 1 november a.s. worden doorgegeven via het e-mailadres van de Vereniging: wolfaems@xs4all.nl. Uw bestelling wordt pas definitief en door ons in behandeling genomen als het te betalen bedrag vóór 1 november 2019 is ontvangen op bankrekening NL80 RABO 0351 8446 78 van de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel.

Bij uw betaling dient u het aantal kaarten dat u wenst te ontvangen, naar soort te vermelden: dus bijvoorbeeld 25 x € 1,- en 30 x € 0,50; u maakt dan € 40,- over.

U kunt uw bestelling tijdens de openingsuren in het Museum Amstelland ophalen, nadat u van ons bericht heeft ontvangen. De kaarten zijn ruimschoots vóór december 2019 beschikbaar.

Op bladzijde 34 van Speuren en Ontdekken 123 (augustus 2019) staat meer informatie, inclusief afbeeldingen van beide kaarten.

Amstellanddag 2 juni 2019

Ook dit jaar waren de weergoden ons goed gezind. Onder muzikale begeleiding en een stralende zon bezochten weer vele passanten de kraam van de Vereniging.

een hard en arm leven en de objecten en foto's in het museum getuigen daarvan. Op weg naar Urk via een tocht over het voormalige eiland werd het 'modernistische polderdorp' Nagele bezocht, opgezet volgens de principes van 'Het Nieuwe Bouwen' van de architecten Cornelis van Eesteren, Aldo van Eyck en Gerrit Rietveld, en ook het groen (met name de begraafplaats), aangelegd naar een plan van Mien Ruys.

Aangekomen in Urk werd eerst genoten van een prima lunch in restaurant "De Kaap" gelegen aan het water, met kibbeling of een broodje gezond. Na de lunch verzorgden twee in klederdracht gestoken gidsen een rondleiding door historisch Urk. Tal van wetenswaardigheden werden verteld en veel leuke en historische plekken op Urk werden bezocht. Deze zeer gezellige en zonnige dag werd afgesloten met een borrel op een zonnig terras, alvorens weer huiswaarts te gaan.

Excursie Schokland en Urk

door Emmy en Hans Purmer

Op de zonnige zaterdag van 18 mei jl. vertrokken 27 personen om 9.30 uur richting Schokland. Na aankomst om 11.30 uur was er eerst koffie met gebak, waarna een rondleiding in het fraaie oude kerkje volgde. Ook kwam de historie vanaf de ijstijd tot het heden aan de orde, waarna een wandeling door de mooie omgeving volgde. De bewoners van het toenmalige eiland hadden

Uitnodiging

Najaarsexcursie zaterdag 5 oktober naar Gouda

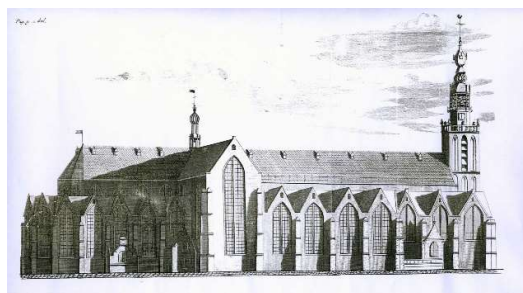
voor leden en belangstellenden

Mede dankzij een inlandse vaarroute, die werd gebruikt voor handel tussen Vlaanderen en Frankrijk met Holland en het Oostzeegebied, groeide Gouda al in de middeleeuwen uit tot een belangrijke stad. In 1272 kreeg de stad stadsrechten en aan het eind van de middeleeuwen was Gouda uitgegroeid tot de vijfde stad van Holland. Gouda heeft in totaal nog altijd 330 rijksmonumenten, waarvan het stadhuis uit 1459 en de Sint-Janskerk de bekendste zijn.

De Markt vormt het middelpunt van de historische binnenstad. In het midden van dit waaivormige centrale plein bevindt zich het oude stadhuis, een van de oudste gotische stadhuizen van Nederland.

Ten zuiden van de Markt staat de Grote of Sint-Janskerk, een kruiskerk in gotische stijl in een periode van 1350 tot 1593. Het gebouw is met 123 meter het langste kerkgebouw van Nederland en is vooral bekend vanwege de wereldberoemde gebrandschilderde ramen, ook wel bekend als de "Goudse Glazen". Op opvallende wijze is in de opeenvolgende onderwerpen de overgang naar het protestantisme te zien.

In de historische straten zien we nog een groot aantal monumentale bouwwerken als het Willem Vroesenhuis, het voormalige Weeshuis, de Jeruzalemkapel en het voormalige Catharina Gasthuis. Dit naast hofjes en woonhuizen als het laat-gotisch huis dat beter bekendstaat als 'De vier Gekroonden'.

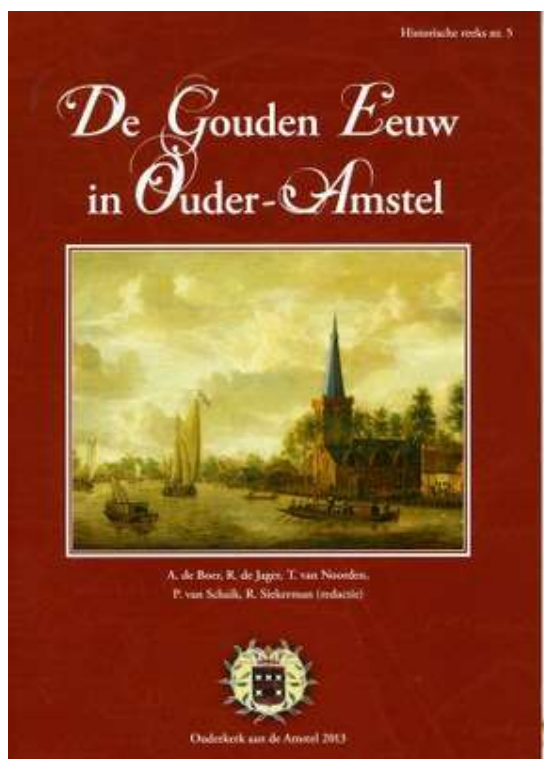
Programma-opzet

- Vertrek op eigen gelegenheid (trein vanaf Bijlmer 9.34 – aankomst Gouda 10.10). n.b In Gouda is het moeilijk parkeren.
- 10.30 uur start met koffie plus gebak bij Swing, Markt 24, Gouda.
- 11.30 uur rondleiding Grote Kerk met aansluitend lunch in de kerk.
- 14.00 uur stadswandeling met gids.
- Na 15.30 uur mogelijkheid voor terras-museum- of winkelbezoek en terugreis (trein terug elk half uur .19 en .49).
- Museumjaarkaart meenemen

U kunt **deelnemen** tegen betaling van € 26,50 of € 29,50 voor niet-leden. Over te maken vóór 25 september op IBAN NL80 RABO 035 18 446 78 t.n.v. Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel o.v.v. excursie Gouda en uw telefoonnummer en email-adres. Uw opgave is pas definitief na ontvangst van uw betaling

Historische Reeks

In deze reeks van de Vereniging worden sinds 2001 met enige regelmaat belangrijke gebeurtenissen of episodes van Ouder-Amstel in hun historische context geplaatst. Tot nu toe zijn zes delen verschenen. De prijs bedraagt € 7,50. Verkrijgbaar in Museum Amstelland, bij boekhandel Sprey in Ouderkerk, bij Techador in Duivendrecht, bij Stadsboekwinkel Amsterdam in Amsterdam of direct te bestellen bij de Vereniging. Deze fraai geïllustreerde publicaties worden van harte aanbevolen.

- 1) De Heeren van Aemstel. Hun opkomst en ondergang (2001)
door J.C. Niesthoven
- 2) Krijgsgewoel rondom Ouder-Amstel (2001)
door J.C. Niesthoven
- 3) De gezondheidszorg in Ouder-Amstel door de eeuwen heen (2005)
door A.S.M. Groen
- 4) Een rondreis lands de buitenplaatsen van Ouder-Amstel (2005)
door M. van Dijk-van Harteveld
- 5) De Gouden Eeuw in Ouder-Amstel (2013)
door A. de Boer, R. de Jager, T. van Noorden, P. van Schaik en R. Siekerman (redactie)
- 6) Ouderkerkse Vergezichten (2014)
door W. Droogwater, P.J. Roos en P. van Schaik